

AZ ÁLLATELEDEL CÍMKE

A VÁSÁRLÓK SZÁMÁRA KÉSZÍTETT TÁJÉKOZTATÁS

Forrás: Az állateledek helyes címkézési gyakorlatának kódexe, FEDIAF 2011. október 20
<http://www.fediaf.org/self-regulation/>

1. Bevezetés

Ennek a fejezetnek a célja, hogy bővebben tájékoztasson arról, mit jelentenek az állateledek címkén olvasható fogalmak. Célunk segíteni Önnök, hogy bevásárláskor több információra alapozva hozhassa meg döntését.

Az alábbi útmutató nem teljes körű, de bármelyik gyártónál, illetve forgalmazónál közvetlenül is kaphat részletesebb információt az állateledek címkén szereplő elérhetőségeken.

2. Mi a szerepe az állateledek címkének?

Az állateledek címkéjének – a haszonállatoknak szánt takarmányokéval együtt –, meg kell felelniük az aktuális szabályozásnak. A rendeletek előírják, hogy az Ön által kiválasztott termék címkéjén pontos és korrekt információk szerepeljenek.

A jogszabályok szerint az alábbi információknak kell szerepelniük az állateledek címkéjén:

- Név és termékleírás
- Összetétel (az összetevők listája)
- Analitikai alkotórészek (tájékoztató a tápanyagok szintjéről)
- Információ az adalékanyagokról
- Minőségmegőrzési idő, tételszám
- A gyártó, illetve forgalmazó neve, és elérhetősége, ahol további tájékoztatást kaphat
- Hogyan használja a terméket (táplálási útmutató)
- Tömeg vagy mennyiség megjelölése

Az alábbiakban részletesebben kifejtjük, mit jelentenek ezek a kifejezések.

3. Név és termékleírás

A leggyakrabban az állateleddel az alábbi formában találkozunk:

“teljesértékű X állateledek” vagy
“kiegészítő X állateledek”.

A kutya- és macskaeledek kivételével a teljes értékű és kiegészítő elnevezések helyett lehet az „összetett” kifejezést is használni.

Az X jelenti az állatfajt (pl. kutya vagy macska), és szerepelhet az állat bizonyos életszakaszára történő utalás pl. „teljesértékű állateledek felnőtt kutyáknak”.

Mit jelent a „teljesértékű” és a ” kiegészítő” állateledel?

A teljesértékű azt jelenti, hogy az állateledel tartalmazza az állat számára naponta szükséges tápanyagokat, amennyiben azt a táplálási útmutató szerint táplálják.

A kiegészítő állateledel azt jelenti, hogy az edelt vagy össze kell keverni még valamivel (pl. egy nedves állateledelhez hozzáadható kekszkeverék); vagy jutalomfalat és hasonló termékek, amelyeket az állat jólétét szolgálják, például a fogkő tisztító jutalomfalatok vagy a nevelést segítő és jutalmazó, akár naponta adható termékek.

4. Széles termékválaszték

4.1 Milyen típusú termékeket találunk?

Közismert, hogy a gyártók különféle állateledeleket hoznak forgalomba. Az átlagos termékektől eltérhet az összetételük, pl. egy bizonyos alkotórész tartalmában, például a „répával” vagy a „csirkével” készültek, illetve a nagyobb a hústartalom szempontjából, mint „marhahúsban gazdag”.

De mit jelentenek ezek a kifejezések?

A gyártók gyakran többféle állati anyagot használnak, hogy az állateledek tartalmazzák a tápanyagokat és kiegyensúlyozott legyen a tápértékük. (Lásd még a kategóriákról és állati származékokról szóló 6. „Összetétel”) fejezetet).

Tehát, ha az állateledel hústartalmának ismertetésénél kiemelik egy állatfajt, akkor ez a tartalomban engedélyezett anyagok egy részére vonatkozik.

4.2 A címkén kiemelt nyersanyagok milyen arányban található meg az állateledelben?

Ha azt a kifejezést látja az állateledel címkén, “X -szel” vagy ”Y -ban gazdag, akkor az alábbi mennyiségeket kell tartalmaznia, és ennek szerepelnie kell a címkén:

“X-szel ízesítve”	= kevesebb, mint 4% X
“X-szel”	= legalább 4% X
“X-ben gazdag”	= legalább 14% X
“X vacsora”	= legalább 26% X

- **Néhány nyersanyag, pl. az intenzív ízű fűszernövények értelemszerűen kisebb arányban szerepelnek az összetételben.**
- **A megnevezett mennyiségeket szárított és rehidratált nyersanyagokból is származhatnak. (Lásd: a 6.3. fejezetet)**

Például: a “répával” termékváltozatnak legalább 4% friss répát kell tartalmaznia vagy ennek megfelelő mennyiségű szárított répát.

5. Mit jelent, ha azt olvassa “csökkent zsírtartalmú” vagy “fehérjében gazdag”?

Néhány állat számára előnyös, ha a táplálása az átlagos termékkínálattól eltérő állateledellel táplálják. Például a munkakutyáknak, mint a juhászkutyáknak, több fehérjére van szükségük.

A gyártónak lehetősége van arra, hogy a terméken jelölje a nagyobb fehérje-tartalmat, és ebben az esetben a „normál” termékekhez* képest ez az állateledel 15%-kal vagy ennél nagyobb arányban tartalmaz fehérjét.

*Ha egyéb referencia nem szerepel a címkén, akkor az adott termékvonal átlagos felnőtt állat számára készült termékhez kell viszonyítani.

6. Összetétel (Az összetevők listája)

Az állateledel gyártói kétféleképpen fejezhetik ki a termékhez felhasznált anyagokat: a konkrét alkotórészeket megnevezve (pl. dehidratált csirkefehérje, búza, szójaliszt, kukorica, csirke zsiradék, stb.), vagy az uniós szabályozás által megengedett kategóriák szerint (pl. hús és állati származékok, zöldségek, gabonafélék, ásványi anyagok, stb.).

Az ásványi anyagok esetében az állateledel gyártóinak lehetősége van kategória elnevezések, mint az „ásványi anyagok” használatára is, így elkerülhető az ásványi anyagok egyenkénti felsorolásának hosszú listája, mint pl. a kalcium karbonát, kálium-klorid, foszfor-klorid, stb.

6.1. Miért használják a kategória neveket?

Az állateledel ipar célja, hogy tápláló, ugyanakkor mindenki számára elérhető árú állateledel gyártson, ennek érdekében az élelmiszeriparban keletkezett felesleget használ nyersanyagként. Olyan, egyébként nagy tápértékű állati termékekhez jut, amelyeket az embereknek általában nem szokásuk elfogyasztani, ezt befolyásolják az országonként kialakult kulturális tényezők is, így az állati tüdő, gyomor, bendő, máj, szív, vese stb. Ez egyben azt is jelenti, hogy ezek nyersanyagként hasznosításra kerülnek, ahelyett, hogy a környezetet terhelő hulladékká válnának.

6.2. Mit jelent a “Hús és állati származékok” kategória elnevezés?

A “hús és állati származékok” kategória elnevezés hivatalos leírása „Levágott melegvérű szárazföldi állatok mindenféle friss, vagy megfelelő kezeléssel tartósított húsos része, és melegvérű szárazföldi állatok vágott testének vagy testrészeinek feldolgozása során nyert mindenféle termék és származék”. Fontos megjegyezni, hogy minden állati eredetű nyersanyagot kizárólag állatorvosi ellenőrzést követően lehet felhasználni, amelynek tanúsítania kell, hogy megfelel az emberi fogyasztásra való alkalmasságnak.

Az európai állateledel ipar felfogásában a hús nem csak izomhús, hanem más részek is, mint bendő, máj, szív, vese, amelyek nagyon táplálóak az állatok számára.

6.3. A figyelem felhívása az állateledel egy összetevőjére

A jogszabályok megengedik, hogy a gyártó az állateledel címkén felhívja a figyelmet egy bizonyos hozzáadott összetevőre, és azt is, hogy fagyasztott vagy szárított nyersanyagot használjanak fel, így el lehet kerülni egyes nyersanyagok szezonális elérhetőségéből adódó nehézségeket.

A nedves állateledelek (pl. konzerv vagy tálcás) elegendő nedvességet tartalmaznak ahhoz, hogy megadják a nyersanyagoknak az eredeti nedvességtartalmat, ezért megengedett, hogy úgy tekintsünk azokra, mintha eredeti állapotukban lettek volna hozzáadva:

Összetétel: "(a) takarmányanyag, (b) takarmányanyag, (c) takarmányanyag, répa 4% vagy "(a) takarmányanyag, (b) takarmányanyag, (c) takarmányanyag, répa 7,4 szárított répából. Az első felsorolásban a répa friss vagy fagyasztott, a másodikban szárított répáról van szó.

A száraz állateledelben nincs elegendő nedvesség, ezért a címkén információkat olvashat arról, hogyan aránylik a szárított összetevő a friss nyersanyaghoz:

Összetétel: "(a) takarmányanyag, (b) takarmányanyag, (c) takarmányanyag, (d) takarmányanyag, szárított répa 2%/*, (e) takarmányanyag.

*megfelel 9,6% friss répának.

7. Az adalékanyagok listája

7.1 Miért kellene adalékanyagok az állateledelekbe?

Az állateledelek összetevői vagy takarmányanyagok nak számítanak (pl. marhamáj, répa, széna, stb.) vagy adalékanyagok (pl. C vitamin, cink, karamell, tokoferolok (= E Vitamin), stb.).

Ugyanígy bizonyos termékeknél használnak adalékanyagokat az élelmiszeriparban is, hogy javítsák a termékek állagát, színét vagy minőségét és ugyanebből a célból használják az adalékanyagokat az állateledeleknél is. Ezen kívül vannak még a vitaminok, aminosavak, a nyomelemek, (mint pl. a vas), aminosavak, amelyeket hozzáadnak az állateledelekhez, hogy az teljesértékű legyen. Az állateledelekben használt adalékanyagok nagy részét az élelmiszeripar is használja. A hatóságok nagyon szigorú folyamaton keresztül ellenőrzik, hogy az engedélyezett adalékanyagok biztonságosak legyenek az állatok egészségére. A gyártók kizárólag csak az engedélyezett adalékanyagokat használhatják, és azokat is csak abban a legkisebb mennyiségben, amely a kedvező hatást kiválthatja.

7.2 Hogyan jelöli az adalékanyagokat a címkén?

Az adalékanyagokat a jogszabályok több kategóriára és funkcionális csoport ra bontják, attól függően, milyen céllal használják őket. Például a „tápanyaggal rendelkező adalékanyagok” kategóriájában szerepel a „nyomelemek”, „vitaminok” és az „aminosavak” funkcionális csoportja.

A gyártóknak bizonyos adalékanyagokat jelölniük kell a címkén az „Adalékanyagok” címszó alatt vagy a kategória vagy a funkcionális csoport szerint csoportosítva, és ezeket saját nevükön vagy azonosító számukon kell jelölni. A tartósító -anyagok, a színezékek és az antioxidánsok tartoznak ebbe a csoportba.

Néhány anyagot, mint a vitaminokat, a nyomelemeket és az aminosavakat az „Analitikai összetevők” közt is feltűntetnek fel, erről bővebb információt következő, 8. fejezetben („Analitikai összetevők”) találunk. Ez abban az esetben fordul elő, ha a címke felhívja a figyelmet egy összetevőre, vagy ezzel kapcsolatos állítás található a címkén, (pl. magas E-vitamin tartalommal). Ha ezt az információt az „analitikai összetevők” címszó alatt találjuk, akkor a címkén feltűntetett mennyiség a termékben tartalmazható összes mennyiségre vonatkozik a minőségmegőrzési idő végéig.

Az adalékanyagok tartalmának mértéke megegyezik azzal a mennyiséggel, amelyet a recepthez adtak a gyártás során (azaz, például a vitaminoknál a termék alkotórészeinek vitamintartalma mellé adott kiegészítés az állat napi szükségletének megfelelően).

Az analitikai összetevőknél szereplő szintek pedig az állateledel egészében lévő tápanyagtartalmat jelöli, azaz bizonyos tápanyagok a nyersanyagból, mások a hozzáadott mennyiségből származnak.

Néhány tápanyag esetében (vitaminok) a tartalom szintje csökkenhet a minőségmegőrzési idő végének közeledtével, és a címkén azt a mennyiséget találja, amit az állateledel termék a minőség-megőrzési idő végéig tartalmaz.

Amennyiben többet szeretne megtudni az adalékanyag-tartalomról, forduljon a címkén található elérhetőségeken gyártóhoz vagy forgalmazóhoz.

8. Analitikai információk

A lista az „Analitikai összetevők” címszó alatt található, és a kutya- és macska állateledeleknél formája hasonlít az élelmiszereknél megtalálható listához.

- (nyers) fehérje
- zsírtartalom
- nyersrostok
- nyershamu vagy szervesanyag, vagy hamvasztási üledék

A többi állateledel esetében az analitikai információk feltűntetése a címkén önkéntes.

A jogszabályok meghatározzák, milyen kifejezéseket lehet használni a címkén, mint pl. a „nyersfehérje” vagy „nyershamu”, amelyeket a laboratóriumokban használnak.

Valójában nem adnak „hamut” az állateledelhez, hanem hamunak nevezik azt az üledéket, ami az elemzési módszerek során keletkezett ásványi- vagy szervesanyagból áll, ezért a címkéken megengedett ezeknek az elnevezéseknek is a használata.

9. Minőségmegőrzési idő és tételszám

Ez az információ lehetővé teszi a gyártók és a hatóságok számára, hogy azonosítsák az egy időben és egy helyen gyártott tételeket, akár csak az élelmiszereknél. A minőségmegőrzési idő az a dátum, ami megmutatja, hogy a gyártó meddig garantálja a termék jó minőségét és a címkén feltűntetett tápanyag-tartalmát (pl. vitaminok), de nem jelenti feltétlenül azt, hogy a lejárát után feltétlenül romlott lenne.

10. Hogyan lépjen kapcsolatba a gyártóval, hogy részletesebb tájékoztatást kapjon?

A címkén megtalálja a gyártó vagy forgalmazó nevét és címét, és egy elérhetőséget (pl. internet, ügyfélszolgálati telefonszám), amelyen további tájékoztatást kaphat a termékről.

11. Hogyan használja a terméket? (etetési útmutató)

A címkén tájékoztatást talál arról, hogyan és milyen gyakran adja az állateledelt kedvencének.

Fontos, hogy kövesse ezeket az utasításokat, hogy az állata megkapja az összes fontos tápanyagot, és hogy ne hízzon el. Ezzel kapcsolatos kérdéseivel vagy észrevételeivel a címkén szereplő elérhetőségeken keresse meg a gyártót, ill. a forgalmazót.

12. Tömeg/mennyiség

A terméken található tömeg jelölése megegyezik az élelmiszerekével. Terméktől függően előfordulhat, hogy másképp jelölik a mennyiséget, (pl. 5 db malac fül).

13. Egyéb információ

A fent részletezett tájékoztatás a jogszabályi követelményeket tartalmazza. Emellett a gyártóknak lehetőségük van arra, hogy önkéntesen is feltűntessenek bizonyos információkat a címkén. De ezeknek is pontosnak és hitelesnek kell lenniük.

A címkén megjelenhetnek a termék bizonyos előnyeire való hivatkozások is. A törvények szerint ezt a gyártónak bizonyítani kell ezek valóságtartalmát. ha Önnek bármilyen kifogása van a csomagoláson található információkkal kapcsolatban, akkor elsőként a címkén szereplő elérhetőségeken szereplő gyártóhoz vagy forgalmazóhoz forduljon észrevételeivel.